

บทที่ 5

เครื่องมือที่จำเป็นในการสร้างหุ่นยนต์

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างหุ่นยนต์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ)

- บอกหน้าที่ของเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างหุ่นยนต์อย่างถูกต้อง
- แยกประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างหุ่นยนต์ได้อย่างถูกต้อง
- อธิบายการใช้งานเบื้องต้นของเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างหุ่นยนต์ได้ถูกต้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้งานเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างหุ่นยนต์

5.1 มัลติมิเตอร์

มัลติมิเตอร์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและทดสอบค่าต่างๆ ทางไฟฟ้า เช่น กระแสไฟฟ้า แรงดันไฟฟ้ากระแสตรง แรงดันไฟฟ้ากระแสสลับ ค่าความต้านทานไฟฟ้า และสามารถใช้ทดสอบว่า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ชารุดหรือเสียหายได้ด้วย ด้วยเหตุที่เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้วัดค่าต่างๆ ได้อย่างหลากหลายจึงถูกเรียกว่า เครื่องมือวัดแบบหลายย่านหรือมัลติมิเตอร์นั่นเอง สำหรับช่าง อิเล็กทรอนิกส์หรือผู้ที่ต้องการเรียนรู้ด้านอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือชนิดนี้จึงถือว่า มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

รูปที่ 5.1 แสดงตัวอย่างมัลติมิเตอร์

5.2 หัวแร้ง

หัวแร้ง เป็นเครื่องมือที่ใช้พลังงานไฟฟ้าแล้วท าให้เกิดความร้อนขึ้นมา สำหรับใช้ในการบัดกรี โดยใช้งานร่วมกับตะเก็บกรี เพื่อบัดกรีให้ขาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เขื่อมต่อในงานอิเล็กทรอนิกส์ ต่างๆ เช่น การต่อสายไฟ เพื่อให้รอยต่อสนิทแน่นมั่นคงและแข็งแรง การใช้งานหัวแร้งต้องเสียบปลั๊ก

ไฟฟ้าและร้อนหัวแร้งได้ที่เสียก่อน เสร็จแล้วนำหัวแร้งไปจิ้นในจุดที่ต้องการบัดกรีให้จุดที่บัดกรีร้อนแล้วจึงก้าวบัดกรีลงไปพอประมาณ พอเห็นว่าตะกั่วติดดีแล้ว ก็ให้นำหัวแร้งออกจากจุดบัดกรี ทั้งนี้ความมั่นคงแข็งแรงหรือความสวยงามในการบัดกรี จะขึ้นอยู่กับเทคนิคและฝีมือ รวมทั้งประสบการณ์ในการบัดกรีของแต่ละคน

รูปที่ 5.2 แสดงตัวอย่างหัวแร้ง

5.3 ตะกั่วบัดกรี

ตะกั่วบัดกรีใช้ในการหลอมละลายเพื่อยืดติดข้าวupoกรณ์หรือสายไฟ ให้ติดกันแบบมั่นคง แข็งแรง

ตะกั่วที่ใช้ในการบัดกรี จะมีส่วนผสมระหว่างดินบุกและตะกั่วเป็นสัดส่วนกัน 60/40 ดังนั้น

ตะกั่วที่ใช้ในการบัดกรีจะมีจุดหลอมละลายต่ำ จึงทำให้หลอมละลายได้ด้วยความร้อนจากหัวแร้ง

รูปที่ 5.3 แสดงตัวอย่างตะกั่วบัดกรี

5.4 ที่ดูดตะกั่ว

ที่ดูดตะกั่ว เป็นเครื่องมือที่ใช้เมื่อต้องการดูดตะกั่วออกจากจุดที่เคยบัดกรีแล้ว เช่น ต้องการถอดตัวอุปกรณ์ที่บัดกรีลงบนแผ่นวงจรพิมพ์ (PCB) วิธีการใช้ที่ดูดตะกั่วต้องใช้หัวแร้งละลายตะกั่วในจุดที่ต้องการดูดออกให้ร้อน และจึงค่อยใช้ที่ดูดตะกั่วบริเวณดังกล่าวออก

รูปที่ 5.4 แสดงตัวอย่างที่ดูดตะกั่ว

5.5 ไม้บรรทัดเหล็ก

รูปที่ 5.5 แสดงตัวอย่างบรรทัดเหล็ก

ลักษณะการใช้งาน ใช้วัดระยะที่เป็นแนวตรง

การดูแลรักษา ระวังอย่าให้ตกหล่น เช็ดให้สะอาดหลังใช้งาน

5.6 ฉากเหล็ก

รูปที่ 5.6 แสดงตัวอย่างฉากเหล็ก

ลักษณะการใช้งาน ใช้สำหรับวัดระยะแนวตรง และมุม 45 องศา และมุม 90

องศา การดูแลรักษา ระวังอย่าให้ตกหล่น เช็ดให้สะอาดหลังใช้งาน

5.7 ตลับเมตร

รูปที่ 5.7 แสดงตัวอย่างตลับเมตร

ลักษณะการใช้งาน ใช้วัดระยะแนวตรงและเส้นโค้ง

การดูแลรักษา ระวังอย่าให้ตกหล่น เช็ดให้สะอาดหลังใช้งาน

5.8 เวอร์เนียคัลิเปอร์

รูปที่ 5.8 แสดงตัวอย่างเวอร์เนียคัลิเปอร์

ลักษณะการใช้งาน ใช้วัดงานละเอียด ระยะเกี่ยวนอกและใน

การดูแลรักษา ระวังอย่าให้ตกหล่น เช็ดให้สะอาดหลังใช้งาน

5.9 เครื่องมือประเภทตัด

5.9.1 เลื่อยลันดา

รูปที่ 5.9 แสดงตัวอย่างเลื่อยลันดา

เลื่อยลันดา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือเลื่อยตัดและเลื่อยกราก เลื่อยใช้ตัดไม้ตาม
ขวางของเสียงไม้ มีฟันถี่ จำนวนฟัน 8-12 ชีต่อความยาว 1 นิ้ว เลื่อยกรากจะมีฟันห่างๆ จำนวน

5.9.2 เลื่อยทางหนู

รูปที่ 5.10 แสดงตัวอย่างเลื่อยทางหนู

เลื่อยทางหนูลักษณะใบเลื่อยเรียวยาวไปตลอดแนว ใช้ในงานฉลุ แต่งวัตถุรูปทรง
กลม หรือส่วนโค้ง ที่มีความยาวไม่มากนัก

5.9.3 เลื่อยรอก

รูปที่ 5.11 แสดงตัวอย่างเลื่อยรอก

เลื่อยรอก เป็นเลื่อยที่หดด้วยเหล็กแบบบางแต่แข็ง บางกว่าเลื่อยลันดา ด้านหนึ่งเป็น
ฟันเลื่อย อีกด้านหนึ่งคือด้านบนพับหนึบตลอดความยาวของใบเลื่อย เหล็กที่พับหนึบเหล็กใบเลื่อยนี้
ปล่อยยืนเป็นกัน

5.9.4 เลื่อยตัดเหล็ก หรือ เลื่อยมีอ

รูปที่ 5.12 แสดงตัวอย่างเลือยตัดเหล็ก หรือ เลือยมีอ

เลือยตัดเหล็กหรือเลือยมีอเป็นเครื่องมือที่ใช้ในงานโลหะเป็นส่วนใหญ่ส่วนประกอบ
คือตัวเลือย และใบเลือย ตัวเลือยเป็นโครงเหล็กมีด้ามหรือมือจับ ส่วนใบเลือยก
าด้วยเหล็กกล้ามีความหนาประมาณ 0.5 มม. ซึ่งมีด้ามและหัวบาก

5.9.5 เลือยฉลุไฟฟ้า

รูปที่ 5.13 แสดงตัวอย่างเลือยฉลุไฟฟ้า

เลือยฉลุไฟฟ้าเป็นเครื่องมือดัดแปลงเครื่องจักรอิกชนิดหนึ่งมีความสะดวกรวดเร็ว
ประหยัดเวลา ผ่อนแรงการท างาน จัดเป็นเลือยที่ดีที่สุด สำหรับการท างานแบบพิเศษ
สามารถเลือยได้ทั้งแนวตรง แนวราบ แนวเดิง แนวเฉียงและส่วนโค้ง สามารถฉลุไม้ได้หนาถึง 2 นิ้ว
นอกจากนั้นยัง สามารถใช้พลาสติกได้อีกด้วย

การใช้และการเก็บบ ารุงรักษาเลือย

- 1) ใช้ตะไบตกแต่งฟันเลือยให้คมอยู่เสมอ หลังจากท าความสะอาดซีลเลือย ออกหมุด
เรียบร้อยแล้ว
- 2) ถอดใบเลือยมีออกจากตัวเลือยเมื่อใช้งานเสร็จแล้ว
- 3) หาด้วยน้ำมันเครื่อง เพื่อรักษาใบเลือยไม่ให้เป็นสนิม
- 4) เก็บใส่กล่องเพื่อป้องกันความชื้น และเพื่อป้องกันการเกิดสนิม

5.10 เครื่องมือประเภทตอก

5.10.1 ค้อนหงอน

รูปที่ 5.14 แสดงตัวอย่าง

ค้อนหงอนเป็นค้อนที่นิยมใช้ตามบ้านทั่วไปมีส่วนประกอบ 2 ส่วนคือส่วนหัวค้อน และด้ามค้อน ส่วนมากใช้กับงานช่างไม้ ในการจับยึดแน่นด้วยตะปูจึงมีทั้งการตอกและถอนตะปูอยู่เสมอ ค้อนหงอนจึงท าหน้าที่ทั้งตอกและถอนตะปู การจับค้อนที่ถูกวิธีควรจับตรงปลายของด้าม ค้อน และเหวี่ยงน าหนักให้พอเหมาะสม ตะปูจะได้ไม่คดงอ

5.10.2 ค้อนหัวกลม

รูปที่ 5.15 แสดงตัวอย่างค้อนหัวกลม

ค้อนหัวกลม เป็นค้อนที่ใช้กับงานโลหะ ใช้ในงานตอก หรือทุบโลหะพับโลหะหรือเคาะโลหะ ให้เป็นรูปทรงต่าง ๆ ตามต้องการ

5.10.3 ค้อนหัวเหลี่ยม

รูปที่ 5.16 แสดงตัวอย่างค้อนหัวเหลี่ยมหรือค้อนเล็ก

ค้อนหัวเหลี่ยมหรือค้อนเล็กมีรูปร่างเล็ก น าหนักเบา ใช้ในงานตอกเข็มขัดรัดสายไฟ และงานไฟฟ้าทั่วไป ซึ่งเรียกันติดปากว่า ค้อนตอกสายไฟหรือค้อนเดินสายไฟ รูปร่างลักษณะของหัวค้อนด้านหน้าตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ด้านหลังจะเรียวแบบโคงเล็กน้อยตามความเหมาะสม เพื่อสะดวกในการใช้งานบริเวณที่เข้ามุมหรือพื้นที่แคบ ๆ

การใช้และการเก็บบ ารุงรักษาค้อน แบ่งออกได้ดังนี้

- 1) ก่อนการใช้งาน ก่อนใช้ควรตรวจสอบความเรียบร้อยของตัวด้ามและหัวค้อนให้แน่นและแข็งแรง
- 2) ถอนตะปูด้วยความระมัดระวัง ถ้าตะปูตัวโตหรือแน่นมาก การถอนควรใช้ไม้รองหัวค้อนเพื่อผ่อนแรงแล้วค่อย ๆ จัดโดยอุกแรงเพิ่มทีละน้อย ถ้าจัดแรง ๆ ด้ามค้อนอาจจะหักช ารุดได้
- 3) หลังจากการใช้งาน เมื่อเลิกใช้งานควรท าความสะอาด และเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย 5.11 เครื่องมือประเภทเจาะ

5.11.1 สว่านไฟฟ้า

รูปที่ 5.17 แสดงตัวอย่างส่วนไฟฟ้า

ส่วนไฟฟ้าเป็นเครื่องมือ jealousy แบบเครื่องจักร ใช้ก าลังขับจากมอเตอร์ไฟฟ้าใช้ใน การเจาะรูในงานโลหะหรืองานไม้ปั๊บจุบันส่วนไฟฟ้าเป็นที่นิยมและใช้กันมากกว่าส่วนชนิดอื่น ๆ เพราะมีความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา ประสิทธิภาพการท างานสูง

5.11.2 ส่วนแท่นหรือส่วนตั้งพื้น

รูปที่ 5.18 แสดงตัวอย่างส่วนแท่นหรือส่วนตั้งพื้น

ส่วนแท่นหรือส่วนตั้งพื้น เป็นส่วนขนาดใหญ่มีแท่นสำหรับจับยึดชิ้นงานหรือใช้ สำหรับวางปากกาจับชิ้นงานการติดตั้งจะติดตั้งอยู่กับที่จึงเหมาะสมสำหรับการเจาะชิ้นงานที่สามารถ นำมาระบบแท่นจับยึดบนแท่นจับงานหรือปากกาจับชิ้นงาน

การใช้และการบ ารุงรักษา

- 1) ก่อนใช้ควรตรวจสอบของเครื่องให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
- 2) เลือกดอกส่วนให้เหมาะสมกับชิ้นงาน
- 3) เมื่อใช้ประแจขันหัวจับดอกส่วนแล้วควรดึงออกทุกครั้งเพื่อป้องกันอันตราย
- 4) อย่าจับหัวดอกส่วนให้หยุดด้วยมือ
- 5) ควรใช้อุปกรณ์ในการจับยึดให้แน่น
- 6) ควรใช้แปรปั๊บเศษโลหะที่เจาะ
- 7) ก่อนใช้เครื่องควรหยดน้ำมัน
- 8) ไม่ควรตีหรือเคาะงานแรง ๆ บนแท่นเจาะ
- 9) อย่าใช้แกนเจาะส่วนเป็นที่อัดหรือเจาะ

10) หลังใช้งาน ปิด เช็คท าความสะอาดทุกครั้ง

5.12 ไขควง

5.12.1 ไขควงปากแบน

รูปที่ 5.19 แสดงตัวอย่างไขควงปากแบน

ลักษณะการใช้งาน ไขควงปากแบน ใช้ส าหรับถอดตะปุ่กลីរหัวผ่าเท่านั้น อย่าใช้จัดฝากระป่องหรือตอกสิ่งใด ๆ

การดูแลรักษา เช็คท าความสะอาดหลังใช้งาน เก็บในที่ปลอดภัย

5.12.2 ไขควงปากแยก

รูปที่ 5.20 แสดงตัวอย่างไขควงปากแยก

ลักษณะการใช้งาน ไขควงปากแยก ใช้ส าหรับถอดและขันตะปุ่กลីរปากแยก ซึ่ง มีที่ใช้มากในการยืดอุปกรณ์ภายในของรถยนต์ เพราะไม่เลี่นได้ลง่ายเหมือนตะปุ่กหัวผ่าธรรมดा

5.13 คีม เป็นเครื่องมือที่ใช้ส าหรับ ตัด ดัด งอโค้งด้ามมีจำนวนหุ้มจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงาน มีความปลอดภัยในการท างาน

5.13.1 คีมปากจะระเข้

รูปที่ 5.21 แสดงตัวอย่างคีมปากจะระเข้

5.13.2 คีมปากจิ้งจก

รูปที่ 5.22 แสดงตัวอย่างคีมปากจิ้งจก

5.13.3 คีมตัดปากเฉียง

รูปที่ 5.23 แสดงตัวอย่างคีมตัดปากเฉียง

5.13.4 คีมปอกและยึดหัวต่อสาย

รูปที่ 5.24 แสดงตัวอย่างคีมปอกและยึดหัวต่อสาย

วิธีใช้และการบารุงรักษา

- 1) ใช้คีมให้เหมาะสมกับงาน
- 2) ไม่ใช้คีมขันสกรูหรือเกลียว เพราะจะทำให้ปากคีมเย็น
- 3) ไม่ควรใช้คีมต่างค้อน
- 4) ก่อนใช้ควรตรวจสอบหุ้มให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
- 5) เมื่อเลิกใช้ควรทาความสะอาด เก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

5.14 ประแจ (WRENCH)

5.14.1 ประแจปากตาย (Fixed Wrench)

ประแจชนิดนี้ สามารถจากเหล็กเพียงชิ้นเดียว และที่ปลายทั้งสองด้าน จะมีขนาดคงที่ ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยประแจปากตายยังสามารถแบ่งออกเป็นอีกหลายชนิดได้แก่ 5.14.2 ประแจปากตายปากคู่ (Open-end Wrench)

รูปที่ 5.25 แสดงตัวอย่างประแจปากตายปากคู่ (Open-end Wrench)

5.14.3 ประแจแหวน (Box Wrench)

ลักษณะเด่นอยู่ที่ปลายทั้งสองด้าน มีลักษณะเป็นแหวนวงกลม ภายในวงแหวนจะมี เจี้ยวประมาณ 6-12 เจี้ยว เพื่อใช้ในการจับเหลี่ยมแป้นเกลียวและสลักเกลียวได้อย่างมั่นคง ปลายทั้งสองด้านมีลักษณะเป็นรูปตัวยู (U) ซึ่งจะมีขนาดที่ไม่เท่ากัน ประแจชนิดนี้เหมาะสมกับงานในที่แคบมากที่สุด ในการใช้งานจะต้องระวังอย่าขันแน่นมากเกินไป เพราะจะทำให้สลักเกลียวช้า รุดเสียหายได้

รูปที่ 5.25 แสดงตัวอย่างประแจแหวน (Box Wrench)

5.14.4 ประแจรวม (Combination Wrench)

รูปที่ 5.26 แสดงตัวอย่างประแจรวม (Combination Wrench)

ประแจชนิดนี้ได้รวมเอาประแจแหวนกับประแจปากตายปากคู่เข้าไว้ด้วยกัน โดยที่ด้านหนึ่งมีลักษณะเหมือนกับประแจแหวน ส่วนอีกด้านจะเหมือนกับประแจปากตายปากคู่ ทำให้สามารถนำไปใช้งานได้หลากหลาย ขนาดของหัวประแจจะมีขนาดที่เท่ากันทั้งสองด้าน 5.14.5

ประแจกระบอก (Socket Wrench)

รูปที่ 5.27 แสดงตัวอย่างประแจระบบอก (Socket Wrench)

ประแจชนิดนี้สามารถนำไปใช้งานได้เมื่อมีกับประแจแหวน แต่ลักษณะที่แตกต่างกันจะอยู่ตรงที่ตัวประแจจะประกอบด้วย 2 ส่วนหลักๆ คือด้ามประแจ (Cheater Bar) และหัวประแจ (Socket) ในส่วนของด้ามประแจนั้น ปลายด้านหนึ่งจะมีลักษณะเป็นด้ามจับ อีกด้านจะมีลักษณะเป็นหัวต่อ เพื่อนำไปต่อ กับหัวประแจอีกที่หนึ่ง ลักษณะพิเศษของหัวต่อ คือสามารถหมุนได้ในทิศทางเดียว ทำให้สะดวกในการใช้งานมากยิ่งขึ้น (ภาษาช่างรุ่นก้ามักเรียกว่าประแจชนิดนี้ว่ากรอกแกรก ที่มาของชื่อน่าจะเป็นเพราะเสียงของมันเวลาใช้งานดังกรอกแกรก) ส่วนที่หัวประแจจะมีลักษณะเป็นบล็อกหกเหลี่ยมตามขนาดของแป้นเกลียว หัวประแจนอกจากจะมีลักษณะเป็นบล็อกแล้ว ยังมีลักษณะเป็นรูปแบบอื่นๆ อีก เช่น หัวเป็นไขควง ประแจหกเหลี่ยม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์เสริมอย่างข้อต่อประแจปรับได้ หรือบางครั้งจะเรียกว่า “ข้ออ่อน” จะท าให้สามารถงานได้ หลายทิศทางมากยิ่งขึ้น

5.14.6 ประแจหกเหลี่ยมหรือประแจแอล (Allen or Hex Wrench)

รูปที่ 5.28 แสดงตัวอย่างประแจหกเหลี่ยมหรือประแจแอล (Allen or Hex Wrench) ในการเรียกชื่อของประแจประเภทนี้สามารถเรียกได้ 3 แบบคือ หากเป็นแบบ อเมริกันจะเรียกว่า “Hex Wrench” หรือ “Allen Wrench” แต่ถ้าเป็นอังกฤษจะเรียกว่า “Allen Key” ลักษณะภายนอกของประแจประเภทนี้คือ มีลักษณะเป็นตัวแอล (L) โดยล าตัวมีลักษณะเป็นหกเหลี่ยม ประแจประเภทนี้จะถูกนำไปใช้ในการขันนอตที่มีหัวเป็นหลุมหกเหลี่ยมหรือสลักเกลียวที่ทางเป็นหัวกลม ส่วนกลางท าเป็นรูหกเหลี่ยม ซึ่งใช้ส าหรับงานที่มีความพิเศษ เช่น สลักเกลียวปรับซึ้นงาน เป็นต้น ข้อควรระวังในการใช้งานคือ ความพอดีของแรงที่ใช้ในการขันจะต้องไม่ออกแรงมากเกินไป

5.14.7 ประแจเลื่อน (Adjustable Wrenches)

รูปที่ 5.29 แสดงตัวอย่างประแจเลื่อน (Adjustable Wrenches)

ประแจชนิดนี้เป็นประแจที่สามารถปรับขนาดได้ เพื่อให้เหมาะสมกับขนาดของเบื้องตัว เกลียว การปรับขนาดนั้นจะปรับตรงส่วนที่เป็นสลักเกลียว ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อดีของประแจชนิดนี้ ท าให้สะดวกในการพกพาเพียงตัวเดียว ก็สามารถใช้ได้เกือบทุกขนาด เมื่อเทียบกับประแจปากตาย แล้วถือว่าสะดวกกว่ามาก แต่จุดด้อยของประแจเลื่อนก็คือ มีปากด้านหนึ่งที่สามารถปรับเข้าออกได้ เป็นผลให้ปากด้านนี้ไม่แข็งแรงในการใช้งานจึงต้องให้ปากประแจด้านที่ไม่เคลื่อนเป็นด้านที่รับแรง มากและปรับขนาดของปากให้แนบสนิทกับเบื้องตัวอย่างทุกครั้ง โดยประแจเลื่อนยังมีอีกหลายชนิด เช่นเดียวกับประแจปากตายดังนี้

5.14.8 ประแจจับห่อ (Pipe Wrenches)

รูปที่ 5.30 แสดงตัวอย่างประแจจับห่อ (Pipe Wrenches)

มีทั้งแบบด้ามขาเดียวและด้าม 2 ขา ปากของประแจสามารถปรับให้มีขนาดกว้างได้ ตามต้องการ ประแจชนิดนี้จะผลิตขึ้นมาเพื่อใช้ในการจับชิ้นงานที่มีลักษณะเป็นทรงกลม เช่น ท่อน้ำ เป็นต้น จึงทำให้ปากของประแจมีฟันที่ค่อนข้างคม มีผลให้ชิ้นงานที่ถูกจับหันตามทิศทางที่ประแจหมุนไป แต่ถ้าหมุนผิดทางจะไม่สามารถจับชิ้นงานให้หมุนตามประแจได้

5.14.9 ประแจเลื่อนขนาดใหญ่ประแจชนิดนี้จะจับเบื้องตัวอย่างที่มีลักษณะเป็นเหลี่ยมใหญ่ กว่าขนาดของประแจปากตาย วิธีปรับปากประแจก็เพียงแต่ปรับที่เขี้ยวที่อยู่บริเวณด้ามจับ ประแจชนิดนี้จะมีขนาดตั้งแต่ 9-18 นิ้ว

การประยุกต์ใช้งานในลักษณะต่างๆ

การใช้งานประแจให้เหมาะสมกับงานนั้นจะต้องคำนึงถึงลักษณะงานที่เราจะนำไปใช้

ด้วย มิใช่นั้นแล้วอาจจะท าให้ตัวประแจหรือชิ้นงานเกิดการเสียหายได้ เช่น การใช้งานประแจปากตายจะต้องเลือกขนาดของประแจกับขนาดของเป็นเกลียวให้พอดีกัน ถ้าใหญ่เกินไปอาจท าให้เป็นเกลียวเสียหายได้ แต่ในบางครั้งเราอาจจะนำเอาประแจไปใช้แทนเครื่องมือชนิดอื่นๆ ในยามฉุกเฉินได้ เช่นกัน เช่น

1) ในกรณีที่หัวนอตมีลักษณะที่ใช้กับไขควง แต่ไม่สามารถใช้ไขควงได้ เรายังอาจจะใช้ประแจเลื่อนแทนได้ โดยให้ท าการเลือยปลายของหัวนอตด้านนอกออกทั้งสองด้าน จากนั้นจึงนำประแจเลื่อนจับที่หัวนอตให้พอดี แล้วหมุนก็จะสามารถหมุนนอตออกมาได้อย่างง่ายดาย

2) ในกรณีที่หัวนอตขันแน่นมาก จนไม่สามารถใช้ไขควงขันด้วยวิธีปกติ เรายังสามารถนำประแจเลื่อนมาช่วยในการผ่อนแรงได้ โดยนำประแจเลื่อนจับที่ส่วนปลายที่ใช้ขันนอต โดยเลื่อนขึ้นมาจากปลายเล็กน้อย จากนั้นนำปลายไขควงกดลงบริเวณหัวนอตที่ต้องการขัน แล้วจึงจับประแจหมุนออกได้นี้ก็เป็นเพียงบางตัวอย่างในการใช้ประแจไปใช้งานประเภทอื่นๆ เท่านั้นนะครับ ยังมีอีกหลายวิธีที่จะนำประแจไปประยุกต์ได้อีก ก็แล้วแต่ว่าผู้ใช้งานจะมีไอเดียเพิ่มเติมในแต่ละสถานการณ์